

Tərcümə olunmuş PMV 03 noyabr 2015-ci il tarixində hazırlanmış ingilis dilinə əsaslanır.



## Azərbaycan: MFF Elektrik Paylaşdırma Prosesinin Gücləndirilməsinə Investisiya Proqramı

Layihənin adı	MFF Elektrik Paylaşdırma Prosesinin Gücləndirilməsinə Investisiya Proqramı
Layihənin nömrəsi	42401-014
Ölkə	Azərbaycan
Layihənin statusu	Təklif olunub
Layihənin növü / Yardımın modallığı	Borc
Maliyyə mənbəyi / Məbləğ	<b>MFF Obyekti Konsepsiyası: MFF Elektrik Paylaşdırma Prosesinin Gücləndirilməsinə Investisiya Proqramı</b> Adi capital resursları 750.00 milyon ABŞ dolları
Strateji məsələlər	Əhatəli iqtisadi artım
Dəyişikliyin səbəbləri	İdarəetmə və potensialın inkişafı
Sektor / Subsektor	<b>Enerji</b> – Elektrik enerjisinin ötürülməsi və paylaşdırılması – Enerjinin səmərəliliyi və qorunması
Gender Bərabərliyi və Daimilik	Bir sıra gender elementləri
Təsviri	<p>Elektrik Paylaşdırılma Prosesinin Gücləndirilməsinə Investisiya Proqramının (İnvestisiya Proqramı) məqsədi köhnə elektrik paylaşdırma şəbəkəsinin bərpası və genişləndirilməsi ilə Azərbaycanda elektrik paylaşdırma subsektorunun səmərəliliyini təkmilləşdirməkdən ibarətdir. Bu İnvestisiya Proqramı (i) elektrik təchizatının etibarlılığını artıracaq, (ii) paylaşdırma şəbəkəsində itkiləri azaldacaq, (iii) müştəri xidmətini təkmilləşdirəcək, (iv) Azərişığın əməliyyat və maliyyə fəaliyyətini inkişaf etdirəcək və (v) Azərişığın kommersiyalaşması və institusional güclənməsinə təkan verəcək. Bütün 7 regional paylaşdırma şəbəkəsində 3 hissədə həyata keçirilmək üçün 3 hissənin hamısı müxtəlif coğrafi ərazilər (Aran, Bakı, Cənub, Qərb, Mərkəzi Aran, Şimal və Şimal Qərb) üzrə eyni struktura malik olacaq.</p> <p>Azərbaycan Hökuməti və Azərişiq ölkədə elektrik infrastrukturu və xidmətlərini təkmilləşdirməyi qarşılıqlarına vəzifə qoyublar. Investisiya Proqramının məqsədi köhnə elektrik paylaşdırma şəbəkəsinin bərpası və genişləndirilməsi ilə Azərbaycanda elektrik paylaşdırma</p>

---

subsektorunun səmərəliliyini təkmilləşdirməkdən ibarətdir. İnvestisiya Proqramı (i) elektrik təchizatının etibarlılığını artıracaq, (ii) paylaşdırma şəbəkəsində itkiləri azaldacaq, (iii) müştəri xidmətinin effektivliyini və keyfiyyətini gücləndirəcək, (iv) əməliyyat və maliyyə fəaliyyətini təkmilləşdirəcək və institusional inkişafa təkan verəcək.

İnvestisiya proqramının təsiri elektrik təchizatının artırılmış varlığı və etibarlılığı vasitəsilə bütün daxili istehlakçıların xeyrinə olacaq. Nəticədə elektrik paylaşdırma şəbəkələrinin səmərəliliyi və etibarlılığı güclənəcək. İnvestisiya proqramı bütün regional paylaşdırma şəbəkələrində 3 hissə ilə aparılması nəzərdə tutulan üç komponentdən ibarətdir. Bütün bu üç hissə eyni xüsusiyyətə malik olacaq, lakin 7 regional paylaşdırma şəbəkələri ilə əhatə olunan ərazilər daxilində müxtəlif coğrafi sahələri ehtiva edir: (i) paylaşdırma şəbəkələrinin bərpası, (ii) müştəri xidməti xətlərinin bərpası və rəqəmsal sayğacların quraşdırılması və (iii) institusional inkişafa və bacarıqların yaradılmasına dəstək.

---

Layihənin məntiqi əsası və Ölkə / Regional Strategiyası ilə əlaqəsi

Neft və qaz sektoru ilə yanaşı elektrik enerjisi sektoru Azərbaycanın sosial və iqtisadi inkişafında aparıcı rol oynayır. 2014-cü ildə ümumi elektrik istehsalı 22,700 milyon kilovata (kWh) çatmışdır ki, bunun da 94%-i istilik elektrik stansiyalarından, 6%-i isə su elektrik stansiyalarından hasil edilmişdir. Hal-hazırda daxili tələbi ödəmək üçün lazımı qədər elektrik istehsal olunur və bu, artıq qalan hissənin qonşu ölkələrə ixrac edilməsinə imkan verir. Sabit və güclü iqtisadi artım ilə daxili elektrik enerjisi satışının 2015-2020-ci illər arasında illik 3.0% artacağı gözlənilir.

Elektrik enerjisi sektorunun üzləşdiyi əsas çətinliklər ümumi istifadədə olan elektrik stansiyalarının iş və maliyyə səmərəliliyini təkmilləşdirmək ehtiyacının olması və (ii) ölkədə yüksək səviyyəli xidmətlərin göstərilməsini bərpa etmək və saxlamaqdan ibarətdir. Son illərdə istehsal və ötürmə obyektlərinə mühüm investisiyaların qoyulmasına baxmayaraq, müştərilərə etibarlı elektrik enerjisinin təchizi büdcə çatışmazlıqları səbəbindən nisbətən az miqdarda investisiyaların qoyulmuş olduğu paylaşdırma şəbəkəsində məhdudiyyətlərə görə müşküldür. 2014-cü ildə texniki və kommersiya paylaşdırma itkiləri 18.8%, gəlir toplanması isə 70% olmuşdur. Bakıdan kənar və şəhərətrafi ərazilərdə, xüsusilə ikinci dərəcəli şəhərlərdə və kənd ərazilərində mövcud olan paylaşdırma şəbəkələri pis vəziyyətdədir və müştərilərə daimi, yüksək keyfiyyətli xidmətlər göstərə bilmir, bu da təsərrüfatların yaşayış şəraitinə təsir edir və yeni təsərrüfat fəaliyyətlərinin həyata keçirilməsini ləngidir. Bölgələrdə elektrik paylaşdırma obyektlərinin əksəriyyəti Sovet İttifaqı illərində inşa edilib və 30 il və daha çox müddətdir istifadə olunurlar. Avadanlıqların istifadə müddəti bitib və daha tez-tez fasilələrin baş verməsi və itkilərin artması ilə etibarsız

---

olublar. Etibarsız elektrik təchizi və resurslardan səmərəsiz istifadə sənayenin rəqabət qabiliyyətini zəiflətməkdə və iqtisadi artımı məhdudlaşdırmaqdadır. Sabit və etibarlı paylaşdırma sistemi olmadan hər hansı əlavə yaradılan elektrik enerjisi müştərilərə səmərəli şəkildə çatdırılmayacaq. Paylaşdırma şəbəkəsinin bərpası və genişləndirilməsi hazırda gələcək sektor investisiyaları üçün prioritet hesab olunur.

İnvestisiya Proqramı AİB-in ölkə tərəfdaşlıq strategiyasına (2014-2018) uyğundur və AİB-in 2015-2017-ci illər üçün təsdiq olunmuş Ölkə Əməliyyatlarının Biznes Planının layihəsinə daxil edilib. AİB bütün ölkədə lazımi və etibarlı enerji təchizatını təmin etmək üçün enerji səmərəliliyi və iş fəaliyyətini təkmilləşdirməyə dəstək verməyi öhdəsinə götürüb ki, bu da yeni, qeyri-neft iqtisadi fəaliyyətləri stimullaşdırır və hərtərəfli artıma təkan verər və şəhər-kənd bərabərsizliyini azalda bilər. Bu investisiya proqramı AİB-in Enerji Siyasətinin enerji səmərəliliyinə təkan vermə, hamı üçün eçerjiyə çıxış imkanı və bacarıq yaratma və idarəetmə kimi məqsədlərinə nail olmağa kömək edir.

Təsir	bütün daxili istehlakçılara elektrik enerjisinin etibarlı təchiz olunmasının gücləndirilmiş təşkili.
Nəticə	elektrik paylaşdırma prosesinin səmərəliliyi və etibarlılığı təkmilləşib.
Son nəticələr	Müştəri xidmətləri xətləri və rəqəmsal elektrik sayğacları quraşdırılıb və əməli paylaşdırma şəbəkəsi, o cümlədən paylaşdırma xətləri və substansiyaları bərpa olunub, genişləndirilib və funksional institusional bacarıq təkmilləşdirilib və korporativ islahat keçirilib.

Coğrafi yerləşmə

#### **Ətraf Mühit və Aspektlərin xülasəsi**

Ətraf mühit aspektləri	İnvestisiya proqramı ilə əsas ekoloji təhlükəsizlik tədbirlər ilə bağlı heç bir məsələ nəzərdə tutulmur.
Məcburi məskunlaşma	İnvestisiya proqramı ilə əsas sosial təhlükəsizlik tədbirləri ilə bağlı heç bir məsələ nəzərdə tutulmur.
Yerli əhali	İnvestisiya proqramı yerli əhaliyə təsir etməyəcək.

#### **Maraqlı tərəfin Münasibəti, İştirakı və Məsləhəti**

Layihənin planlaşdırılması zamanı	2010-cu ilin fevral – aprel aylarında investisiya proqramı ilə əhatə olunan strateji yerlərdə bir sıra ictimai məsləhətləşmələr, o cümlədən Sumqayıt bölgəsinin 6 rayonunu əhatə edən hədəf qrupu müzakirələri keçirilmişdir. C&P-nin məqsədləri (i) layihə məlumatlarını yaymaq, (ii) təsirə məruz qalmış şəxslər (TMS) arasında məlumatlılıq yaratmaq və ictimaiyyətdən reaksiyasını müəyyənləşdirmək, (iii) ictimaiyyətin rəyini
-----------------------------------	---

öyrənmək və (iv) ümumi əmlak və dini strukturlara təsir edəcək potensial məsələləri həll etmək olmuşdur. Müxtəlif kateqoriyalardan olan maraqlı tərəflər layihənin təsir etdiyi şəxslər (TŞ), hökumət rəsmiləri, rəy rəhbərləri kimi kənd səviyyəsində hədəf qrupu müzakirələrində iştirak edib. Layihənin xüsusiyyətləri, yerli səviyyədə insanlara əməliyyat və təhlükəsizlik tələbləri, onların əmlakı və müliyyətinə əks təsirlərə görə narahatlıqlar və anlayışlar, məşğulluq, ictimai müəssisələrə və ümumi əmlak resurslarına çıxış imkanı və s. haqqında onlara məlumat və izahlar verildi. Məsləhətləşmələr zamanı sosial və ətraf mühit təsirləri və məskunlaşma və reabilitasiya məsələləri açıldı.

Layihənin icrası zamanı İctimai məsləhətləşmələr

### İş imkanları

Məsləhət xidmətləri Azərişiq Məsləhətçilərdən İstifadəyə dair Qaydalara (aprel 2010, vaxtaşırı olaraq düzəliş olunur) uyğun olaraq İnvestisiya Proqramı əsasında maliyyələşdiriləcək bütün məsləhət xidmətlərindən istifadə edəcək. Məsləhətçilər 90:10 xərc nisbətində keyfiyyətdən istifadə etməklə keyfiyyət-və xərc-əsaslı seçim metoduna əməl edərək işə götürüləcək.

Satınalma Azərişiq AİB-in Satınalmalara dair Qaydalarına (aprel 2010, vaxtaşırı olaraq düzəliş olunur) müvafiq olaraq İnvestisiya Proqramı əsasında maliyyələşdiriləcək bütün satınalmaları həyata keçirəcək. Azərişiq dəyəri 10 milyon ABŞ dollar və daha çox hesablanan iş kontraktları və dəyəri 500,000 ABŞ dollar və daha çox olan mallara dair müqavilələr üçün beynəlxalq rəqabət əsaslı tender (BRT) proseduruna əməl edəcək. Azərişiq dəyəri 10 milyon ABŞ dollarından az olan iş kontraktları və dəyəri 500,000 ABŞ dollarından az olan mallara dair müqavilələr üçün milli rəqabət əsaslı tender (MRT) prosedurundan istifadə edəcək. Bütün satınalmalar üçün AİB-in standart tender sənədlərindən (STS) istifadə olunacaq.

Məsul AİB Məmuru Tianhua Luo

Məsul AİB Departamenti Mərkəzi və Qərbi Asiya Departamenti

Məsul AİB Bölməsi Enerji Bölməsi, **CWRD**

İcraçı təşkilatlar **Azərişiq ASC**  
Azərbaycan, Bakı AZ1065,  
A. Bakıxanov küçəsi 13

### Qrafik-cədvəl

Konseptual təmizlik	-
Faktların müəyyən edilməsi	-
MRM	-
Təsdiq	-
Sonuncu Yoxlama Missiyası	-
Sonuncu PDS Yenilənməsi	29 oktyabr 2015

Layihə Spesifikasiyaları (PDS) layihə və proqram üzrə qısa məlumatlardan ibarətdir: PDS tamamlanmamış bir iş olduğu üçün bəzi məlumatlar onun ilkin versiyasına daxil edilə bilməz, lakin əldə edilən kimi əlavə ediləcəkdir. Təklif olunan layihələr haqqında məlumatlar sınaq və göstərici xarakter daşıyır.

AİB heç bir yardım forması olmadan istifadəçiləri üçün resurs kimi yalnız bu layihə spesifikasiyasında verilən məlumatları təmin edir. AİB yük keyfiyyətli tərkib təmin etməyə çalışır, məlumatlar heç bir formada zəmanət olmadan “olduğu kimi” konkret və ya dolayısı ilə, o cümlədən satışa yararlılıq, müəyyən məqsədə uyğunluq və pozuntu zəmanətləri olmadan təqdim olunur. AİB hər hansı belə məlumatların dəqiqliyinə və ya tamlığına konkret vəd və zəmanətlər vermir.